

کتاب بخوانید و کتابخوانی را نشر دهید!

اگر خودتان، جامعه و کشورتان را دوست دارید!

مآذنه عباسی، کتابدار دبیرستان دخترانه دوره دوم

برخی اقدامات و برنامه‌های مدرسه ما در خصوص کتابخوانی

باور داریم که با کار صادقانه، عاشقانه و آمیخته با نوآوری، ابتکار و البته لطف ایزد منان افزایش مهارت‌های فردی، سواد اجتماعی، تقویت ذهن، دانش عمومی و بهبود سبک زندگی دانش‌آموزان امکان‌پذیر است. مدرسه ما این روزها شاهد پوشش‌های متعددی در خصوص کتاب و کتابخوانی است که از آن جمله می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

— تولید محتوا در زمینه اهمیت کتابخوانی از فعالیت‌های مستمر مدرسه ما است به‌علاوه مواردی چون تصویرسازی، چاپ و نصب پوسترهایی جهت تشویق و ترغیب دانش‌آموزان به مطالعه نیز مورد توجه بوده است؛

— چندین مورد نمایشگاه و فروشگاه کتاب با رعایت تنوع موضوعات مرتبط با همه سلیق گروه سنی هدف برگزار شد که آخرین آن‌ها، نمایشگاه «تعالی اندیشه» بود؛

— ایستگاه کتابخوانی با نام «فرصتی برای پروانه شدن» به دانش‌آموزان این امکان را داده است بدون هیچ مشکل و واسطه‌ای در زمان‌های فراغت از کلاس به کتاب (با هدف قراردادن موضوعات مهدویت، اجتماعی، فرهنگی، انگیزشی و ...) دسترسی داشته و حتی برای چند دقیقه مطالعه کنند؛

— برگزاری چند مورد مسابقه کتابخوانی و اهدا جوایز ارزنده به برگزیدگان؛

— سامان‌دهی کتابخانه مدرسه و سعی در به‌روزرسانی مستمر کتب در حد امکانات فعلی؛

— برگزاری دوره‌های حافظ‌خوانی و شاهنامه‌خوانی؛

— اجرای طرح کتابخانه مهربانی که در این طرح دانش‌آموزان کتاب‌هایی را که خوانده‌اند با تایید اولیا مدرسه در قفسه‌های کتابخانه قرار می‌دهند تا سایر دانش‌آموزان از آن استفاده کنند.

پیشنهادات و برنامه‌های در دست بررسی

برخی از طرح‌های در دست بررسی که از همه همکاران دعوت می‌شود تا با هم‌فکری در اجرای طرح‌های مذکور مشارکت داشته باشند، به این شرح است:

— برگزاری نشست‌های کتابخوانی؛

— حضور سفیران کتاب در رویدادهای مختلف مدرسه؛

— جشنواره مبادله کتاب؛

— طرح بهترین همراه من (همراه داشتن همیشگی یک کتاب)؛

— طرح پژوهشی الزام به خواندن یک کتاب و معرفی آن به‌صورت کنفرانس برای اولیا مدرسه و دیگر دانش‌آموزان.

تعدادشان خیلی زیاد نیست، تعداد صفحات‌شان هم! اما آموخته‌های زیادی برای‌مان به ارمغان آورده‌اند، و البته حسرت‌های فراوان! منظور کتاب‌هایی است که خوانده‌ایم و آن‌هایی که هنوز نتوانسته‌ایم بخوانیم.

بعضی از کتاب‌ها را نباید و نمی‌شود خواند بلکه باید زندگی کرد، کتاب‌ها هرکدام بسته به نوع نگارش، موضوع و عنوان، آورده‌ای برای انسان‌ها دارند و مهم آن است که شما پس از خواندن کتاب، دیگر آن آدم قبلی نیستید چراکه در نگرش، باورها، تجارب و سطح اطلاعات شما تغییراتی اتفاق می‌افتد.

تفاوت ملت‌های مانوس با مطالعه با سایر ملت‌ها از همین تغییرات کوچک مستمر از خواندن نشات می‌گیرد. به درستی و با یک جست‌وجوی ساده در جوامع بشری درمی‌یابیم که در فرهنگ ملت‌های موفق، سرانه مطالعه وضعیت خوبی دارد و پیش از هر چیز باید با تأسف قبول کنیم که سرانه مطالعه در کشور ما وضعیت مطلوبی ندارد. این مشکل بزرگ، زمینه‌ساز بروز بسیاری از مشکلات فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و ... شده است.

سوال اساسی این‌جا است که یک کتاب‌خواندن ساده، چه تاثیر شگرفی می‌تواند داشته باشد؟ ملتی که مطالعه کند فریب نمی‌خورد. آری ملت اهل مطالعه بصیرت دارد و بصیرت نردبان تعالی و پیشرفت است. این‌گونه است که مقام معظم رهبری کتاب و کتابخوانی را برای یک ملت لازم و واجب می‌داند و توصیه اکید بر این امر مهم دارند.

فرد اهل مطالعه بر بال ارزش‌ها سوار می‌شود و به‌سوی افق‌های روشن معنویت و کمال، پرواز می‌کند. دیگر فرصتی برای سخن‌چینی، غیبت، دروغ، تهمت، افکار منفی و ... باقی نمی‌گذارد و اوقات فراغت او عاری از رذایل اخلاقی می‌شود. به ظاهر، دایره لغات فرد وسیع شده و مهارت گفتاری و نگارشی او افزایش می‌یابد. اما نکته اصلی این‌جا است که این‌ها همه به بلوغ و تقویت قدرت ذهن می‌انجامد در نهایت این ذهن به توانی برای رویارویی درست با چالش‌ها دست می‌یابد. آیا رسالت سیستم آموزشی چیزی غیر از این است؟

این روزها، ملاک ارزیابی مدارس ما میزان قبولی در آزمون‌های نهایی و سراسری است. وقتی به آموزش خواندن و نوشتن، بیشتر از انس‌آفرینی با مطالعه توجه می‌شود، مانند آن است که ابزاری را در اختیار کسی قرار دهیم و روش کار با آن ابزار را آموزش ندهیم. ای کاش ملاک ارزیابی مدارس را میزان انس دانش‌آموزان با کتاب قرار می‌دادیم. فراموش نکنیم، آلمان را بعد از جنگ جهانی دوم، نه پول نفت بازسازی کرد و نه چیز دیگری جز اصلاح سیستم آموزشی و پرورش یک نسل آینده‌ساز.